

European Construction Industry Federation

Building Solutions together: our mission, your future

Προς τη διαμόρφωση μιας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Βασικές προτεραιότητες για τον Κατασκευαστικό Κλάδο - Επίσημη θέση της FIEC

Στην ανακοίνωση για την Ένωση Δεξιοτήτων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε, τον Μάρτιο του 2025, μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EEK), η οποία προγραμματίζεται να υλοποιηθεί το 2026. Στόχος της Στρατηγικής αυτής είναι η ενίσχυση της ελκυστικότητας, της αριστείας και του συμπεριληπτικού χαρακτήρα της EEK. Αυτό ευθυγραμμίζεται με την πρόσφατα υιοθετημένη σύσταση του Συμβουλίου για το ανθρώπινο κεφάλαιο, όπου τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να την ενισχύσουν και ιδίως να «βελτιώσουν την ποιότητα και την ελκυστικότητα της EEK και της μαθητείας, μεταξύ άλλων αντιμετωπίζοντας τις αρνητικές αντιλήψεις»¹

Ο κατασκευαστικός τομέας είναι ένας από τους τομείς που απαιτούν εξειδικευμένα επαγγελματικά προσόντα και ταυτόχρονα αντιμετωπίζουν συνεχή έλλειψη εργαζομένων και δεξιοτήτων. Ως εκ τούτου, **η FIEC χαιρετίζει μια Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την ενίσχυση της EEK.**

Ο κατασκευαστικός τομέας χαρακτηρίζεται από διαρκή έλλειψη και γήρανση του εργατικού δυναμικού. Το φαινόμενο αυτό, υπογραμμίζει την ανάγκη για άμεση δράση, ώστε να προσελκυστούν περισσότεροι νέοι στην EEK και να διασφαλιστεί ότι ο κλάδος δεν θα αντιμετωπίσει ακόμη μεγαλύτερη έλλειψη εργατικού δυναμικού στο μέλλον. Επιπλέον, η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση δημιουργούν στις κατασκευαστικές εταιρείες την ανάγκη για νέες δεξιότητες. Ταυτόχρονα η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει τη στεγαστική κρίση, η οποία δημιουργεί νέες προκλήσεις για τον κλάδο. Για την αντιμετώπιση αυτών των μεταβάσεων, μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις χρειάζονται εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση πρέπει, επομένως, να είναι σε θέση να

¹ [COUNCIL RECOMMENDATION on human capital in the European Union, 9.03.2026](#)

ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες και να εξοπλίσει τους εργαζομένους με τις απαραίτητες δεξιότητες για την αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η FIEC ζητά μια φιλόδοξη Ευρωπαϊκή Στρατηγική EEK, η οποία θα πρέπει να επικεντρώνεται στα εξής:

- ο **Ελκυστικότητα**
- ο **Εκσυγχρονισμό**
- ο **Επενδύσεις**
- ο **Κινητικότητα**

1. Ενίσχυση της ελκυστικότητας της EEK

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EEK) συχνά διαμορφώνεται από παγιωμένες αντιλήψεις και θεωρείται ως μια επιλογή «**δεύτερης κατηγορίας**» στην εκπαίδευση. Το πανεπιστήμιο ή γενικότερα η τριτοβάθμια εκπαίδευση προβάλλεται συνήθως ως η καλύτερη επιλογή για τους μαθητές, προκειμένου να εξασφαλίσουν καλές θέσεις εργασίας και επαγγελματικές προοπτικές που εκτιμώνται στις κοινωνίες μας. Επομένως, υπάρχει ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της δημόσιας εικόνας της EEK, μέσω της ανάδειξης των ποιοτικών επαγγελματικών ευκαιριών που προσφέρει, των δυνατοτήτων επαγγελματικής εξέλιξης, καθώς και της ισότιμης αξίας της σε σύγκριση με την ανώτατη εκπαίδευση.

Όπως επισημαίνεται σε ανάλυση του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop)², η EEK προσφέρει το πλεονέκτημα να **«εφοδιάζει τους εργαζομένους με δεξιότητες που διατηρούν την αξία τους σε ένα μεταβαλλόμενο τεχνολογικό περιβάλλον»**.

Η FIEC θα επιθυμούσε να συμπεριληφθούν τα ακόλουθα στοιχεία στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την EEK:

- **Επαγγελματικός προσανατολισμός:** Ο ποιοτικός επαγγελματικός προσανατολισμός θα πρέπει να παρέχεται σε όλους τους μαθητές. Τα μέτρα θα πρέπει επίσης να απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς και γονείς, ώστε να διαθέτουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για να υποστηρίξουν τους νέους σε αυτή τη διαδικασία. Παράλληλα, απαιτείται μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες που προσφέρει η EEK, καθώς και στην προώθηση των επαγγελμάτων του κατασκευαστικού τομέα ήδη από τα πρώτα στάδια της σχολικής εκπαίδευσης. Στο σημερινό πλαίσιο έλλειψης εργατικού δυναμικού, αυξημένων αναγκών για στέγαση, πρωτοβουλιών για την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων, αλλά και της σημασίας της συντήρησης και ανάπτυξης των υποδομών, ο κατασκευαστικός τομέας έχει πολλά να προσφέρει, **παρέχοντας ποιοτικές και ουσιαστικές θέσεις εργασίας.**

² [Reverse gear: how AI is bringing vocational occupations back | CEDEFOP](#)

Αυτό θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται άμεσα και στον επαγγελματικό προσανατολισμό που παρέχεται στους νέους.

- **Σύνδεση με την τριτοβάθμια εκπαίδευση:** Αρκετοί νέοι δεν επιλέγουν την ΕΕΚ, επειδή φοβούνται ότι θα περιορίσει τις δυνατότητές τους να αποκτήσουν τίτλο ανώτατης εκπαίδευσης. Η μετάβαση από την ΕΕΚ στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση θα πρέπει να είναι σαφέστερη και πιο προσιτή. Αυτό θα συνέβαλε στην προσέλκυση περισσότερων νέων που ενδεχομένως αμφιταλαντεύονται ως προς την επιλογή των σπουδών τους.
- **Εκστρατείες επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης:** Η ΕΕΚ εξακολουθεί να επιβαρύνεται από πολυάριθμα στερεότυπα, κάτι που ισχύει ιδιαίτερα για τον κατασκευαστικό τομέα. Ωστόσο, με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση δημιουργούνται νέες ευκαιρίες και δεξιότητες, οι οποίες θα μπορούσαν να προσελκύσουν περισσότερους νέους, συμπεριλαμβανομένων περισσότερων νέων γυναικών, στον τομέα. Για να επιτευχθεί όμως αυτό, είναι απαραίτητο οι ευκαιρίες αυτές να γίνουν ευρέως γνωστές. Επιπλέον, **η αυξανόμενη και ευρεία ψηφιοποίηση των επαγγελματιών δεν φαίνεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στον κατασκευαστικό τομέα, καθώς η διαδικασία αυτή λειτουργεί κυρίως υποστηρικτικά προς το ίδιο το κατασκευαστικό έργο, το οποίο εξακολουθεί να απαιτεί σημαντική ανθρώπινη παρέμβαση.** Αυτό καθιστά τον τομέα **λιγότερο ευάλωτο στις διακυμάνσεις** της αγοράς εργασίας και στην αντικατάσταση των εργαζομένων από μηχανές, μια τάση που είναι πιθανό να επηρεάσει σε μεγαλύτερο βαθμό άλλους βιομηχανικούς κλάδους. **Η FIEC ζητά την υλοποίηση εκστρατειών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση της ΕΕΚ και την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων** που επηρεάζουν την ελκυστικότητά της.

2. Εκσυγχρονισμός της ΕΕΚ και προσαρμογή της στις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση επηρεάζουν τον κατασκευαστικό κλάδο και το εργατικό δυναμικό. Νέες δεξιότητες, όπως **η τεχνητή νοημοσύνη και οι ψηφιακές δεξιότητες**, ζητούνται ολοένα και περισσότερο από τις επιχειρήσεις. Η ΕΕΚ πρέπει να είναι σε θέση να προσαρμόζεται γρήγορα, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, οι οποίες εξελίσσονται συνεχώς. Η **ευελιξία και η ταχεία ανταπόκριση** είναι, συνεπώς, καθοριστικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι η ΕΕΚ θα παραμείνει συναφής με την αγορά εργασίας.

Η **συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων** είναι καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα προγράμματα ΕΕΚ ανταποκρίνονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων, αλλά και ότι λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές, περιφερειακές και τομεακές ιδιαιτερότητες, με παράλληλη ενίσχυση του ρόλου των οργανισμών κοινής διαχείρισης (“paritarian institutions”) όπου υπάρχουν.

Η διασφάλιση ότι τα προγράμματα ΕΕΚ ενσωματώνουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας θα εγγυηθεί επίσης τη **διατήρηση υψηλής ποιότητας και την ελκυστικότητά** τους για τους νέους.

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη έχουν αρχίσει να εξετάζουν το θέμα του εκσυγχρονισμού της ΕΕΚ. Ενδεικτικά, παρατίθενται παρακάτω ορισμένα παραδείγματα από κράτη μέλη:

- Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών της **Βουλγαρίας** υλοποιεί ένα έργο μεγάλης κλίμακας σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας και της αποτελεσματικότητάς της. Οι δραστηριότητες υλοποιούνται με μια τομεακή προσέγγιση, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχύτερη προσαρμογή της ΕΕΚ στις δυναμικές της αγοράς εργασίας.
- Στη **Σουηδία**, μια τροπολογία του σουηδικού νόμου για την εκπαίδευση που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2025 ορίζει ότι οι ανάγκες της αγοράς εργασίας πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κατάλληλου αριθμού θέσεων κατάρτισης στην επαγγελματική εκπαίδευση. Παράλληλα, προβλέπεται η υποχρέωση των δήμων να συνεργάζονται στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης, προκειμένου να βελτιωθεί η αντιστοίχιση μεταξύ αυτής και των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο.
- Στη **Γερμανία**, η μεταρρύθμιση του 2020 του Νόμου για την Επαγγελματική Κατάρτιση (BBiG) ενίσχυσε την ελκυστικότητα και την προσβασιμότητα της διττής εκπαίδευσης, εισάγοντας ένα νόμιμο ελάχιστο επίδομα μαθητείας και διευρύνοντας τις δυνατότητες για επαγγελματική κατάρτιση μερικής απασχόλησης. Τα μέτρα αυτά, σε συνδυασμό με τη βελτίωση της διαπερατότητας μεταξύ των εκπαιδευτικών διαδρομών, σχεδιάστηκαν με σκοπό την αντιμετώπιση της έλλειψης δεξιοτήτων και την αύξηση της συμμετοχής στην επαγγελματική εκπαίδευση.
- Στην **Ιταλία**, το σύστημα τριτοβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης, του οποίου τα Ανώτατα Τεχνικά Ινστιτούτα (Ακαδημίες ITS) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος, έχει αναδιαρθρωθεί και εφαρμοστεί με στόχο την προώθηση, σε συνεργασία με το πανεπιστημιακό σύστημα και τον επιχειρηματικό τομέα, της απασχόλησης (ιδίως των νέων), της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, μέσω προγραμμάτων που στοχεύουν στην εκπαίδευση εξειδικευμένων επαγγελματιών. Όσον αφορά τον κατασκευαστικό τομέα, έχουν δημιουργηθεί σε περιφερειακό επίπεδο αρκετά εξειδικευμένα ITS, σε συνεργασία με το κοινό τομεακό σύστημα κατάρτισης, με στόχο την παροχή υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης ανταποκρινόμενης στις ανάγκες των επιχειρήσεων .

- **Στην Ισπανία**, αξίζει να επισημανθεί μια πρόσφατη εξέλιξη που προωθήθηκε από τον ίδιο τον κλάδο, βάσει του νέου νόμου για την οργάνωση της επαγγελματικής κατάρτισης (Ley Orgánica 3/2022), ο οποίος αντιμετώπισε την ανάγκη αναμόρφωσης του μοντέλου επαγγελματικής εκπαίδευσης. Ο νόμος καθιέρωσε ένα σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης στο οποίο όλη η κατάρτιση είναι πιστοποιημένη και σωρευτική, δομημένη σε μια κάθετη, ανοδική διαδρομή με διαφορετικά επίπεδα ή βαθμίδες από το Α έως το Ε, συμπεριλαμβανομένων «μικρο-καταρτίσεων» / «μικρο-δεξιοτήτων». Το “*Real Decreto 210/2025*” ρυθμίζει ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τα επίπεδα Α, Β και C της κατάρτισης στον κατασκευαστικό τομέα.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποστηρίξουν την επικαιροποίηση και τον εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων σπουδών. Προς τον σκοπό αυτό, έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως το Blueprint, είναι ιδιαίτερα χρήσιμα. Μετά την ολοκλήρωσή τους, τα αποτελέσματά τους θα πρέπει να αξιοποιούνται καλύτερα και να διαχέονται σε εθνικό επίπεδο. Η εφαρμογή τους σε ευρύτερη κλίμακα μπορεί να συμβάλει στην προσαρμογή της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Το έργο **Construction Blueprint 2 (2025-2028)** αποσκοπεί στην επιτάχυνση της ψηφιακής καινοτομίας στον κατασκευαστικό τομέα, στη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική και πιο πράσινη οικονομία με νέα προγράμματα κατάρτισης και στην προώθηση της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών σε ολόκληρο τον τομέα. **Η έκθεση σχετικά με τις επείγουσες ανάγκες σε δεξιότητες στα τρέχοντα επαγγέλματα³**, που δημοσιεύθηκε το 2025, αποτελεί βασική συμβολή για την επακόλουθη ανάπτυξη εκπαιδευτικών ενοτήτων προσαρμοσμένων στις προκλήσεις του τομέα.

3. Προώθηση των επενδύσεων

Η έκθεση Draghi αναφέρει την ανάγκη προώθησης και μεταρρύθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), σε συνεργασία με τους παρόχους ΕΕΚ, τους εργοδότες, τις βιομηχανικές ενώσεις και τα συνδικάτα. Αυτό θα **απαιτήσει επενδύσεις**. Όπως συνιστά ο κ. Mario Draghi, ένα ελάχιστο ποσοστό της χρηματοδότησης των πολιτικών για τις δεξιότητες θα πρέπει να διατίθεται για την εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση.

Η χρηματοδότηση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να κατευθύνεται στην προώθηση και τον εκσυγχρονισμό της ΕΕΚ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό και δεξιότητες. Αυτό θα είναι απαραίτητο για τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Η υφιστάμενη

³ https://constructionblueprint2.eu/wp-content/uploads/2026/02/D4.1.-Report_urgent_Skills_baja.pdf

χρηματοδότηση θα πρέπει όχι μόνο να αυξηθεί, αλλά και να επαναξιολογηθεί, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιοποίησή της.

Στο επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (Multiannual Financial Framework - MFF), **το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ - ΕΚΤ+ (ESF)**, το κύριο ταμείο της ΕΕ για επενδύσεις σε δεξιότητες και κατάρτιση, θα πρέπει να παραμείνει ως αυτόνομο πρόγραμμα και οι πόροι που διατίθενται για επενδύσεις στον τομέα αυτό να αυξηθούν. Η FIEC ζητά επίσης την **αύξηση του προϋπολογισμού που διατίθεται στο Erasmus+** και τη δημιουργία ειδικού προϋπολογισμού για την κινητικότητα στην ΕΕΚ κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο. Το πρόγραμμα αυτό είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και των μαθητευομένων. Επιπλέον, η FIEC χαιρετίζει την ένταξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (European Competitiveness Fund)**, μέσω της ανάπτυξης συμπράξεων συνεργασίας μεταξύ ΕΕΚ και επιχειρήσεων.

4. Ανάπτυξη της κινητικότητας των εκπαιδευομένων στην ΕΕΚ

Υπάρχει ισχυρή ζήτηση στον κατασκευαστικό τομέα για την **ενίσχυση της κινητικότητας των σπουδαστών και των μαθητευομένων της ΕΕΚ.**

Ωστόσο, το τρέχον πρόγραμμα Erasmus+, αν και το επιτρέπει, δεν ενθαρρύνει επαρκώς τη συμμετοχή των σπουδαστών ΕΕΚ σε προγράμματα κινητικότητας. Η εσωτερική και ευρωπαϊκή κινητικότητα ωφελεί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό τους φοιτητές της ανώτατης εκπαίδευσης.

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) οργανώνεται με διαφορετικούς τρόπους στα διάφορα κράτη μέλη, γεγονός που καθιστά συχνά δύσκολη την αντιστοίχιση προσόντων. Για τους μαθητευομένους, η πραγματοποίηση μαθητείας στο εξωτερικό, καθώς και για τις επιχειρήσεις η υποδοχή ενός μαθητευομένου, **συνεπάγεται υπερβολικά πολλά διοικητικά εμπόδια.** Σε έναν τομέα με υψηλό ποσοστό μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ), οι διοικητικές διαδικασίες μπορεί να είναι ιδιαίτερα δύσκολες στη διαχείριση, ειδικά για τις μικρότερες επιχειρήσεις.

Τα προγράμματα κινητικότητας για μαθητευομένους και σπουδαστές ΕΕΚ απαιτούν, συνεπώς, ευελιξία και απλοποίηση, ώστε τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να επωφεληθούν από αυτά.

Και αυτό δεν οφείλεται σε έλλειψη ενδιαφέροντος από τους σπουδαστές, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή τις επιχειρήσεις. Αντιθέτως, όλο και περισσότερες πρωτοβουλίες αναπτύσσονται για την ενίσχυση της κινητικότητας των σπουδαστών και μαθητευομένων της ΕΕΚ. Στη Γαλλία, έχει δημιουργηθεί η πρωτοβουλία **Euro App Mobility (EAM)** με στόχο την ανάπτυξη της διεθνούς κινητικότητας Γάλλων και Ευρωπαίων μαθητευομένων. Παρέχει κατάρτιση και συμβουλευτική σε κέντρα εκπαίδευσης και επιχειρήσεις. Παράλληλα, στην Δανία, **η Επιτροπή για την Εκπαίδευση στον Κλάδο της Ξυλουργικής (Construction Education of the Wood Trade)**, ο εθνικός οργανισμός που είναι υπεύθυνος για την εκπαίδευση στην ξυλουργική, διαχειρίζεται ένα πρόγραμμα που επιτρέπει στους

Δανούς μαθητευόμενους ξυλουργούς να ολοκληρώσουν μέρος της κατάρτισής τους στο εξωτερικό.

Η κινητικότητα έχει πολλά να προσφέρει τόσο στους εκπαιδευόμενους όσο και στις επιχειρήσεις. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τον κατασκευαστικό κλάδο, όπου οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις ενδέχεται να βρεθούν να δραστηριοποιούνται σε διεθνές περιβάλλον. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αποκτήσουν **νέες δεξιότητες, τόσο κοινωνικές όσο και τεχνικές**, οι οποίες θα τους φανούν χρήσιμες στον χώρο εργασίας.